

David Bondia Garcia

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA GREUGES REFERENT A LA QUEIXA RELATIVA A LA DISCONFORMITAT PEL CANVI DE DOMICILI D'UNA PERSONA MENOR D'EDAT EN EL PADRÓ MUNICIPAL D'HABITANTS

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 13 de gener de 2021, el ciutadà va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava que s'havia tramitat un canvi de domicili en el Padró municipal d'habitants del seu fill menor d'edat, sense el seu consentiment, com a progenitor amb la custòdia compartida.

Manifestava que, el dia 28 de juliol de 2020, s'havia dirigit a l'Ajuntament a través d'una instància per demanar còpia de la documentació presentada per la progenitora del menor, a fi d'efectuar el canvi de domicili en el registre padronal.

Davant de la manca de resposta a la seva petició, havia realitzat diverses trucades i reclamacions al consistori, sense haver obtingut cap resposta.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient estudiant els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Examinats el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se a Secretaria General per tal de conèixer el tractament i les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

En data 20 de gener de 2021, es va sol·licitar a l'organisme corresponent la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

En data 6 d'abril de 2022, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa que tenen constància de la petició de l'interessat, de data 28 de juliol de 2020, relativa a la seva disconformitat pel canvi de domicili del seu fill menor d'edat. Assenyalen que l'interessat va aportar la sentència que acredita que ambdós progenitors tenen la custòdia compartida.

Així mateix, exposen que, el dia 13 de novembre de 2020, l'interessat va reclamar una resposta per instància.

Argumenten que, el 26 de febrer de 2019, el menor va canviar de domicili, juntament amb la seva mare, i que el dia 25 de maig de 2020, per via telemàtica, la mare del menor va demanar el canvi de domicili d'ella i del seu fill, i va aportar una declaració responsable de domicili de menors en què no es feia constar que hi hagués d'una sentència de guarda i custòdia compartida.

Indiquen que, després de conèixer la sentència aportada pel pare del menor, que tenia una data posterior al primer moviment padronal, però anterior al segon, es va constatar que el canvi de domicili efectuat el 25 de maig de 2020 es va realitzar erròniament, sense comptar amb l'autorització del pare del menor.

Per aquest motiu, el 30 de desembre de 2021, per resolució del gerent de Recursos, es va iniciar l'expedient de baixa padronal del menor del domicili matern, per incompliment del requisit d'autorització del pare del menor.

Assenyalen que es va enviar una notificació de la resolució a ambdós progenitors i es va obrir el tràmit d'audiència per tal que presentessin les alegacions i els documents que estimessin pertinents, en un termini de quinze dies a partir del dia següent al de la notificació.

Manifesten que el pare va rebre la notificació el 19 de gener de 2022 i, en el cas de la mare, es va retornar per "desconeguda". Per aquest motiu, amb data 22 de març de 2022 es va publicar la resolució al *Butlletí Oficial de l'Estat*.

CONSIDERACIONS

L'Ajuntament ha trigat més de catorze mesos a facilitar a la Sindicatura de Greuges de Barcelona la informació que es va sol·licitar per resoldre la queixa. Aquest termini supera amb escreix el que pot considerar-se un temps raonable d'acord amb els principis d'eficiència i bona administració amb què han de regir-se els serveis municipals. Així mateix, incompleix el **deure de col·laboració** establert per l'article 3.7 de la normativa reguladora de la institució de la Sindicatura de Greuges de Barcelona (aprovada per la Comissió de Govern en sessió del dia 19 de gener de 2005).

D'acord amb aquests fets, es recorda a la Secretaria General l'obligació de col·laborar amb aquesta Sindicatura per tal que pugui desenvolupar adequadament la seva tasca de supervisió dels serveis municipals i alhora vetllar pels drets de la ciutadania.

Entrant a l'estudi d'aquesta queixa, l'interessat exposava la seva disconformitat pel procés seguit per l'Ajuntament de Barcelona per empadronar el seu fill, menor d'edat, sense el seu consentiment. Així mateix, es referia a la manca de resposta del consistori a les reclamacions presentades arran d'aquesta situació irregular.

Un cop estudiat aquest assumpte, des de la Sindicatura de Greuges es constaten els incompliments municipals pel que fa als dos motius que van motivar aquesta queixa.

David Bondia Garcia

Quant a **la inscripció del canvi de domicili del menor**, recordem que el canvi de domicili és una decisió important per a la vida dels infants, ja que pot tenir impacte en les seves relacions socials i familiars. També repercuteix en l'assignació de serveis, com l'educatiu o l'atenció sanitària, entre d'altres. Per aquest motiu, amb independència de qui tingui atribuïda la custòdia, és una decisió que s'ha de prendre conjuntament per ambdues persones progenitores.

La necessitat de mutu acord ve recollida a l'article 236-11 de la Llei 25/2010, de 29 de juliol, del llibre segon del Codi civil de Catalunya, que disposa que el progenitor que exerceix la potestat parental necessita el consentiment exprés o tàcit de l'altre per decidir a variar el domicili dels fills, si això els aparta del seu entorn habitual. Això, llevat que l'autoritat judicial disposi una altra cosa.

Per tant, **amb independència de qui tingui la custòdia del menor, es requereix el consentiment d'ambdues persones progenitores per realitzar el canvi de domicili d'un infant menor d'edat.**

De fet, així es recull a la Resolució de 17 de febrer de 2020, de la Presidència de l'Institut Nacional d'Estadística i de la Direcció General de Cooperació Autònoma i Local, per la qual es dicten instruccions tècniques als ajuntaments sobre la gestió del padró municipal.

La Resolució fa esment de diferents situacions d'empadronament d'infants només amb una de les persones progenitores. Una de les situacions és quan no hi ha separació o divorci, o no existeix una resolució judicial que es pronunciï sobre la guarda o custòdia (2.2.1.2). En aquest cas, és necessari el consentiment exprés de les persones progenitores.

Aquest consentiment també és necessari en el cas de separació amb resolució judicial de guarda i custòdia compartida per ambdues persones progenitores (2.2.1.3.2), ja que s'exigeix prova documental de l'acord mutu entre elles, abans de tramitar qualsevol modificació de domicili del menor.

En aquest cas, l'Ajuntament ha informat la Sindicatura que quan la mare va empadronar el seu fill amb ella, el 25 de maig de 2020, va aportar una declaració responsable i no va fer referència a cap resolució judicial relativa a la guarda i custòdia del nen. Tot i que la situació de separació del pare i la mare no era coneguda per l'Ajuntament, calia el consentiment del pare. Però, en aquest cas, el canvi d'empadronament es va formalitzar sense tenir constància d'aquell consentiment. Per tant, **no s'havia d'haver admès la inscripció.**

Aquesta Sindicatura considera que, quan en aquest tipus de tràmit es presenta una declaració responsable, com és el cas, cal assegurar-se que és fidedigna i que queda suficientment justificada la impossibilitat de disposar de la signatura de l'altra persona progenitora, si fos el cas, tal com determinen les instruccions tècniques als ajuntaments sobre la gestió del padró municipal (2.2.1.2).

Convé recordar que el canvi del domicili d'infants de pares i mares separats és un tema molt sensible, que requereix un procediment rigorós i diligent, tenint en compte que sempre ha de prevaldre l'interès de l'infant.

Per això, **cal extremar les precaucions per prevenir empadronaments d'infants menors d'edat promoguts només per una de les persones progenitores.** És necessari adoptar les mesures oportunes per comprovar el compliment dels requisits de documentació i les directrius que marquen les instruccions tècniques als ajuntaments sobre la gestió del padró municipal, especialment pel que fa al consentiment.

Finalment, considerem important destacar que, quan el pare va tenir constància del fet i va reclamar a l'Ajuntament, la seva petició no es va atendre fins passat més d'un any, sense que es conegui el motiu que justificués aquesta demora. Així, **tot i l'error municipal en la tramitació de l'empadronament, el consistori va tenir l'oportunitat de rectificar en un termini raonable i no ho va fer.**

En aquests moments, s'ha donat de baixa el menor del Padró municipal d'habitants i resta pendent la notificació de la baixa a la mare per tal de poder presentar les al·legacions que es considerin oportunes i es regularitzi la inscripció padronal del nen.

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta Municipal de Barcelona i el Reglament que regula aquesta institució, aquesta Sindicatura té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de la Secretaria General no ha estat ajustada a dret pel que fa a la tramitació del canvi de domicili del menor del Padró municipal, i tampoc no ho ha estat en l'atenció de les reclamacions de l'interessat contra l'acte d'empadronament.**

En conseqüència, emetem la següent decisió:

- **Recomanar a la Secretaria General** que s'accentuïn les precaucions en la tramitació de canvis de domicili d'infants, quan el tràmit el demana una sola de les persones progenitores, i que s'asseguri que es compleixen els criteris i els requisits de la normativa vigent.
- **Recomanar a la Secretaria General** que s'atengui en temps les reclamacions presentades per les persones interessades, especialment quan estan referides a l'empadronament d'infants menors d'edat.
- **Recordar** a la Secretaria General que té l'obligació de col·laborar amb la tasca de supervisió de la Sindicatura de Greuges de Barcelona en un termini raonable.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i del seu contingut s'informarà la persona interessada.

David Bondia Garcia

Barcelona, abril de 2022